

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18151

Θέμα 367^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 710-729**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΑΙ. Ἄλλ' ἄνδρα, κεί τις ἦ σοφός, τὸ μανθάνειν 710
πόλλ' αἰσχρὸν οὐδὲν καὶ τὸ μὴ τείνειν ἄγαν.
Ὅρας παρὰ ρείθροισι χειμάρροις ὄσα
δένδρων ὑπέικει, κλῶνας ὡς ἐκσώζεται,
τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται.
Αὐτως δὲ ναὸς ὅστις ἐγκρατὴ πόδα 715
τείνας ὑπέικει μηδέν, ὑπτίους κάτω
στρέψας τὸ λοιπὸν σέλμασιν ναυτίλλεται.
Ἄλλ' εἶκε θυμῷ καὶ μετάστασιν δίδου.
Γνώμη γὰρ εἶ τις κάπ' ἐμοῦ νεωτέρου
πρόσεστι, φήμ' ἔγωγε πρεσβεύειν πολὺ 720
φῦναι τιν' ἄνδρα πάντ' ἐπιστήμης πλέων·
εἰ δ' οὔν, φιλεῖ γὰρ τοῦτο μὴ ταύτη ῥέπειν,
καὶ τῶν λεγόντων εὖ καλὸν τὸ μανθάνειν.
- ΧΟ. Ἄναξ, σέ τ' εἰκός, εἶ τι καίριον λέγει,
μαθεῖν, σέ τ' αὖ τοῦδ'· εὖ γὰρ εἴρηται διπλῆ. 725
- ΚΡ. Οἱ τηλικοῖδε καὶ διδαξόμεσθα δὴ
φρονεῖν ὑπ' ἄνδρὸς τηλικοῦδε τὴν φύσιν;
- ΑΙ. Μηδέν τὸ μὴ δίκαιον· εἰ δ' ἐγὼ νέος,
οὐ τὸν χρόνον χρὴ μᾶλλον ἢ τᾶργα σκοπεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἄλλ' ἄνδρα, κεί τις ἦ σοφός, ... μετάστασιν δίδου.****(Μονάδες 30)**

Αλλά δεν είναι καθόλου ντροπή για έναν άνδρα (για έναν άνθρωπο) να μαθαίνει πολλά, ακόμη κι αν κάποιος είναι σοφός, και επίσης να μην παρατραβάει το σκοινί. Βλέπεις πώς διασώζουν τα κλαδιά τους όσα (από τα) δέντρα υποχωρούν κοντά στο ορμητικό ρεύμα, πώς όμως καταστρέφονται σύρριζα αυτά που αντιστέκονται (Βλέπεις πως όσα από τα δέντρα λυγίζουν στην άκρη των χειμάρρων, αυτά σώζουν τα κλαδιά τους, όσα όμως αντιστέκονται, αυτά χάνονται σύρριζα). Επίσης, όποιος τεντώνει πολύ τα πανιά του πλοίου, ώστε να είναι σταθερά, και δεν τα χαλαρώνει καθόλου στον άνεμο, (αυτός) αφού αναποδογυρίσει το πλοίο, από εκεί και πέρα ταξιδεύει με ανεστραμμένο το κατάστρωμα (του πλοίου). Μα δώσε τόπο στην οργή και άλλαξε γνώμη.

2. Ποια ήταν η σχέση του Σοφοκλή με την Αθήνα και τις εξέχουσες προσωπικότητες της εποχής του;

(Μονάδες 10)

Ο Σοφοκλής υπηρέτησε την πατρίδα του από διάφορες θέσεις, αναλαμβάνοντας στρατιωτικά, οικονομικά και θρησκευτικά καθήκοντα. Οι Αθηναίοι τον εκτιμούσαν ιδιαίτερα, γι' αυτό και τον εξέλεξαν στρατηγό, μαζί με τον Περικλή, στην εκστρατεία της Σάμου το 441-440 π.Χ. Είχε πολλούς φίλους και συνδέθηκε με πολλά εξέχοντα πρόσωπα της εποχής του, όπως τον Κίμωνα, τον Περικλή, τον Ηρόδοτο και άλλους. Η αγάπη του για την Αθήνα τον έκανε να μην την εγκαταλείψει ποτέ, παρά μόνον για να την υπηρετήσει. Το τελευταίο του έργο, ο *Οιδίπους επί Κολωνῶ*, περιέχει τον ωραιότερο ύμνο για τη δόξα της Αθήνας.

3. Να γράψετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό (Β' στήλη) και επίθετο (Γ' στήλη), απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις λέξεις της Α' στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>λέγω</i>		
<i>τείνω</i>		
<i>δίδωμι</i>		
<i>ρέπω</i>		
<i>φιλῶ</i>		

(Μονάδες 10)

λέγω → δυσλεξία, επιλεκτικός

τείνω → υπέρταση, εντατικός
δίδωμι → δώρο, μεταδοτικός
ρέπω → ισορροπία, επιρρεπής
φιλῶ → φίλι, προσφιλής

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος